

Uchwała Nr XXIX/187/2021
Rady Powiatu w Wyszku
z dnia 24 lutego 2021 r.

w sprawie uchwalenia „Trzyletniego Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Wyszku na lata 2021 -2023”

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1988r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2020 r., poz. 920), w związku z art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r., poz. 821), Rada Powiatu w Wyszku uchwała, co następuje:

§ 1.

Uchwała się „Trzyletni Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Wyszku na lata 2021 -2023” stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

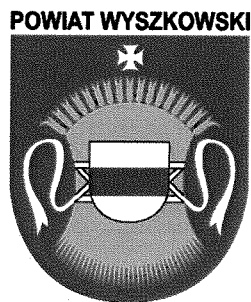
Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Wiceprzewodnicząca
Rady Powiatu

Ewa Bartosiłowicz

Załącznik
do Uchwały Nr XXIX/187/2021
Rady Powiatu w Wyszowie
z dnia 24 lutego 2021 r.

**TRZYLETNI POWIATOWY PROGRAM
ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ W POWIECIE WYSZKOWSKIM
NA LATA 2021 – 2023**

Wyszków, luty 2021

Spis treści

I. Wprowadzenie.....	3
II. Uzasadnienie wprowadzenia Programu	5
III. Opis systemu pieczy zastępczej na terenie Powiatu Wyszowskiego	10
3.1. Środki finansowe przeznaczone na funkcjonowanie rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej	12
3.2. Struktura i charakterystyka rodzinnej pieczy zastępczej	14
3.3. Struktura i charakterystyka instytucjonalnej pieczy zastępczej	21
3.4. Usamodzielniani wychowankowie opuszczający rodzinną i instytucjonalną pieczę zastępczą	23
3.5. Poradnictwo specjalistyczne	26
3.6. Współpraca na rzecz rozwoju pieczy zastępczej	27
3.7 Realizacja projektów rządowych	28
IV. Limit rodzin zastępczych	32
V. Cele Programu.....	33
VI. Harmonogram działań.....	36
VII. Monitoring i ewaluacja	42
SPIS TABEL	43

I. Wprowadzenie

Program rozwoju pieczy zastępczej zawiera kompleksowy system wspierania dzieci i rodzin, który opiera się na prawach dziecka ustanowionych w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz Konwencji o Prawach Dziecka, a w szczególności:

- prawa dziecka do rodziny i pozostawania pod jej opieką,
- prawa dziecka do poszanowania więzi rodzinnych dziecka odseparowanego z którymkolwiek z rodziców,
- prawa ustanowienia dla niego pieczy zastępczej,
- ochrony jego dobra w postępowaniu administracyjnym.

„Trzyletni Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Wyszowskim na lata 2021-2023”, zwany dalej **Programem**, opracowany został w oparciu o założenia ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 821).

Zgodnie z art. 180 pkt 1 powołanej ustawy, zwanej dalej **Ustawą**, do zadań własnych powiatu należy opracowanie i realizacja 3-letniego programu dotyczącego rozwoju pieczy zastępczej, w tym określenie rocznego limitu zawodowych rodzin zastępczych.

Planowanie w sferze rozwoju pieczy zastępczej zakłada perspektywę trzyletnią, skupioną na dążeniu do realizacji określonego, strategicznego celu działań. W opracowanym obszarze jest to przede wszystkim osiągnięcie standardów opieki nad dzieckiem określonych w przywołanej Ustawie.

Założenia Programu są spójne ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Wyszowskim na lata 2016-2025.

Głównym celem dotychczas realizowanych trzyletnich powiatowych programów rozwoju pieczy zastępczej na terenie powiatu wyszkowskiego był rozwój rodzinnych i instytucjonalnych form pieczy zastępczej. Przez czas realizacji programów były one monitorowane i ewaluowane, informacje przedkładały Zarządowi Powiatu w corocznych sprawozdaniach z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wyszowie w zakresie pieczy zastępczej i Radzie Powiatu w sprawozdaniach z efektów pracy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej za poszczególne lata.

W Programie za priorytetowe uznano wspieranie rozwoju pieczy zastępczej poprzez wielokierunkowe wzmocnienie jej w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych rodziny, jak również tworzenie optymalnych warunków rozwoju dla dzieci i młodzieży wychowujących się w rodzinach biologicznych oraz w różnych formach pieczy zastępczej.

W procesie przygotowania założeń do „Trzyletniego Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Wyszowskim na lata 2021-2023”, brali udział przedstawiciele instytucji pracujących na rzecz pomocy rodzinie i dziecku.

II. Uzasadnienie wprowadzenia Programu

System pieczy zastępczej to zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców.

Rolą systemu pieczy zastępczej jest zapewnienie dziecku bezpiecznego środowiska wychowawczego respektującego jego prawa: prawa powrotu do rodziny, utrzymania osobistych kontaktów z rodzicami, stabilnego środowiska wychowawczego, kształcenia, rozwoju uzdolnień oraz pomocy w przygotowaniu do samodzielnego życia.

Działania systemowe mają na celu stworzenie spójnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną, aby w efekcie wyeliminować zagrożenie zabrania dziecka z rodziny, a w sytuacji koniecznej interwencji zapewnić szybki powrót dziecka do rodziny, a jeżeli jest to niemożliwe podjąć działania celem przysposobienia lub powierzenia w długoterminową pieczę zastępczą.

W systemie polityki na rzecz dziecka i rodziny prawo dziecka do pieczy jest prawem subsydiarnym wobec prawa dziecka do życia w rodzinie.

Formą najbardziej zbliżoną do naturalnego środowiska, w jakim powinno się wychowywać dziecko, jest rodzina zastępcza.

System rodzinnej pieczy zastępczej zostaje wzmocniony przez instytucje i rozwiązania, takie jak: powołanie organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, zatrudnienie koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, zapewnienie poradnictwa specjalistycznego, umożliwienie korzystania z urlopów dla rodzin zastępczych zawodowych i prowadzących rodzinne domy dziecka oraz zatrudnienie rodzin pomocowych, osób do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich, osoby zajmującej się opieką i wychowaniem dzieci w rodzinnym domu dziecka podczas nieobecności prowadzącego rodzinny dom dziecka, powołanie organów sprawujących kontrolę nad organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej, rodzinami zastępczymi oraz placówką opiekuńczo-wychowawczą oraz nałożenie obowiązku współpracy ze środowiskiem lokalnym, sądami i ich organami pomocniczymi, Policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami społecznymi, przydzielanie przez gminy asystenta rodziny, rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

W powołanej Ustawie celem głównym jest:

- dobro dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową dla zapewnienia ochrony przysługujących praw i wolności,
- dobro rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci.

W systemie pieczy zastępczej wyróżnia się pieczę zastępczą w formie:

- rodzinnej,
- instytucjonalnej.

Rodzinna piecza zastępcza jest realizowana w formach:

1. Rodzina zastępcza:

- rodzina zastępcza spokrewniona,
- rodzina zastępcza niezawodowa,
- rodzina zastępcza zawodowa, w tym zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna.

2. Rodzinny dom dziecka.

Instytucjonalna piecza zastępcza jest realizowana w formie placówek opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówek opiekuńczo-wychowawczych, interwencyjnych ośrodków preadopcyjnych. Ze względu na specyfikę, wyróżnia się następujące typy placówek opiekuńczo-wychowawczych:

- typ socjalizacyjny,
- typ interwencyjny,
- typ specjalistyczno-terapeutyczny,
- typ rodzinny.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wyszkanie (**PCPR**) wykonuje zadania Powiatu z zakresu pieczy zastępczej, na podstawie art. 182 ust. 1 ww. Ustawy.

PCPR jest jednostką organizacyjną Powiatu Wyszkańskiego (**Powiatu**) nie posiadającą osobowości prawnej, działającą w formie jednostki budżetowej. Status prawny PCPR jest ustalony na mocy Statutu uchwalonego Uchwałą Rady Powiatu w Wyszkanie Nr XVI/103/2012 z dnia 25 stycznia 2012 r. ze zmianami. Organizację pracy określa

Regulamin Organizacyjny uchwalony Uchwałą Nr 34/118/2019 Zarządu Powiatu Wyszковского z dnia 23 lipca 2019 r. ze zmianami.

Program jest kontynuacją „Trzyletniego Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Wyszkowym na lata 2018-2020”.

Program ma na celu wyznaczenie działań dotyczących rozwoju systemu pieczy zastępczej, w tym określenie corocznego limitu rodzin zastępczych zawodowych.

„Trzyletni Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Wyszkowym na lata 2018-2020” zakładał następujące rezultaty:

- 1) wspieranie działań na rzecz powstania profesjonalnych form rodzinnej pieczy zastępczej, w tym rodzin zastępczych zawodowych, rodzinnych domów dziecka;
- 2) zwiększenie świadomości społeczności lokalnej odnośnie wartości i znaczenia rodzicielstwa zastępczego;
- 3) budowanie zintegrowanego systemu pomocy na rzecz dziecka pozbawionego właściwej opieki i wsparcia z uwzględnieniem rozwoju pieczy zastępczej;
- 4) rozwój specjalistycznego wsparcia dla osób sprawujących pieczę zastępczą oraz dzieci w niej umieszczonych;
- 5) inicjowanie działań zmierzających do minimalizowania okresu pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 6) rozwój skutecznego systemu pomocy dla osób usamodzielnianych;
- 7) zapewnienie miejsc dla małoletnich dzieci pozbawionych częściowo lub całkowicie opieki rodziców, które z różnych powodów nie mogą być umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej.

Po okresie realizacji ww. Programu stwierdza się, iż większość zaplanowanych do realizacji działań w latach 2018-2020 została zrealizowana, tj.:

- 1) utrzymanie właściwych standardów opieki i wychowania w instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie Powiatu;
- 2) kandydaci do pełnienia funkcji rodzinnej pieczy zastępczej zaspokajają potrzeby opiekuńczo-wychowawcze dzieci, które są częściowo lub całkowicie pozbawione opieki rodzicielskiej;

- 3) poradnictwo specjalistyczne - prawne funkcjonuje na poziomie zaspokajającym potrzeby mieszkańców powiatu w zakresie pomocy prawnej;
- 4) zmniejszyła się liczba dzieci kierowanych do placówek opiekuńczo-wychowawczych;
- 5) wzrosła liczba rodzin zastępczych zawodowych;
- 6) rodziny zastępcze objęte są zarówno pomocą obowiązkową jak i fakultatywną, odpowiednio do potrzeb;
- 7) systematycznie organizowane są szkolenia dla kandydatów i wydawane są zaświadczenia kwalifikacyjne dla rodzin zastępczych niezawodowych i zawodowych do pełnienia funkcji;
- 8) pozyskano kandydatów z uprawnieniami do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej i zawodowej, którzy wykazują gotowość na przyjęcie dzieci;
- 9) zapewniono rodzinom zastępczym szkolenia mające na celu podnoszenie kwalifikacji i kompetencji, zależnie od potrzeb;
- 10) zwiększono limit rodzin zastępczych o jedną rodzinę zastępczą zawodową.

Natomiast pozostały do zrealizowania następujące działania:

- 1) zorganizowanie wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą w ramach grup wsparcia;
- 2) zatrudnienie pedagoga celem wzmocnienia prac Zespołu ds. rodzinnej pieczy zastępczej w PCPR i przeprowadzania badań pedagogicznych kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- 3) utworzenie mieszkań chronionych dla usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej;
- 4) utworzenie rodzinnego domu dziecka;
- 5) zwiększenie zakresu usług poradnictwa specjalistycznego o zatrudnienie terapeuty.

Miejsce realizacji Programu: Teren Powiatu Wyszkowskiego.

Czas realizacji: lata 2021-2023.

Adresaci Programu: rodziny zastępcze, placówki opiekuńczo-wychowawcze, rodziny biologiczne, usamodzielniani wychowankowie rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych, osoby zagrożone niedostosowaniem społecznym i znajdujące się w sytuacji kryzysowej, cudzoziemcy oraz kadra pomocy społecznej.

Koordynator: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wyszkowie.

Źródła finansowania: środki własne powiatu, środki samorządów gminnych, środki własne jednostek organizacyjnych powiatu, dotacje celowe, środki pozyskane ze źródeł zewnętrznych, w tym z Funduszy Europejskich.

Partnerzy: administracja samorządowa, ośrodki pomocy społecznej z terenu powiatu, Powiatowy Urząd Pracy w Wyszkowie, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Wyszkowie i placówki oświatowe, Sąd Rejonowy w Wyszkowie Wydział III Rodzinny i Nieletnich, Policja, organizacje pozarządowe, służba zdrowia, wolontariusze, lokalne media.

III. Opis systemu pieczy zastępczej na terenie Powiatu Wyszowskiego

Zgodnie z art. 180 przywołanej ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zadania własne Powiatu obejmują:

- 1) wyznaczenie organizatora rodzinnej pieczy zastępczej;
- 2) opracowanie i realizację 3 – letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających między innymi coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych;
- 3) zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, w rodzinnych domach dziecka oraz w placówkach opiekuńczo-wychowawczych;
- 4) organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze i regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne, przez wspieranie procesu usamodzielnienia;
- 5) tworzenie warunków do powstania i działania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych;
- 6) prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz placówek wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym;
- 7) organizowanie szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka, rodziny pomocowe i dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego oraz kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego;
- 8) organizowanie wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej, w szczególności do powstania: grup wsparcia, specjalistycznego poradnictwa;
- 9) zapewnienie przyjętemu do pieczy zastępczej dziecku, niezbędnych badań lekarskich;
- 10) prowadzenie rejestru danych o osobach:
 - a) zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej lub do prowadzenia rodzinnego domu dziecka,
 - b) pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej oraz prowadzących rodzinny dom dziecka;
- 11) kompletowanie we współpracy z właściwym ośrodkiem pomocy społecznej dokumentacji związanej z przygotowaniem dziecka do umieszczenia w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka;

12) finansowanie:

- a) świadczeń pieniężnych dotyczących dzieci z terenu powiatu, umieszczonych w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, placówkach opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych, interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych lub rodzinach pomocowych na jego terenie lub na terenie innego powiatu;
- b) pomocy przyznawanej osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka, placówki opiekuńczo-wychowawcze lub regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne;
- c) szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego oraz szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka oraz dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego;

13) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie w wersji elektronicznej z zastosowaniem systemu teleinformatycznego.

Na podstawie Zarządzenia Starosty Powiatu Wyszowskiego PCPR został wyznaczony na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Do zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej należy m.in.:

- 1) prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej;
- 2) organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej;
- 3) kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych zawierających potwierdzenie ukończenia szkolenia, opinii o spełnianiu warunków i ocenę predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej;
- 4) przeprowadzanie badań pedagogicznych i psychologicznych oraz analizy spełnienia wymogów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, zgodnie z art. 42 ust. 7 Ustawy, dotyczących kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- 5) zapewnienie rodzinom zastępczym szkoleń mających na celu podnoszenie kwalifikacji;
- 6) zapewnienie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia i rodzin pomocowych;

- 7) współpraca ze środowiskiem lokalnym;
- 8) zapewnienie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka dostępu do poradnictwa mającego na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego;
- 9) prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej;
- 10) prowadzenie działalności diagnostyczno-konsultacyjnej, której celem jest pozyskanie, szkolenie i kwalifikowanie osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, a także szkolenie i wspieranie psychologiczno-pedagogiczne osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz rodziców dzieci objętych tą pieczą;
- 11) gromadzenie dokumentacji dziecka, w tym diagnozy psychofizycznej małoletnich.

Do realizacji zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w PCPR wyodrębniono Zespół ds. rodzinnej pieczy zastępczej (**Zespół**), w skład którego wchodzi:

- 1) kierownik;
- 2) koordynatorzy (5 osób).

W realizacji zadań Zespół wspierany jest przez specjalistów zatrudnionych w ramach poradnictwa specjalistycznego.

3.1. Środki finansowe przeznaczone na funkcjonowanie rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej

Powiat zobowiązany jest do ponoszenia wydatków na opiekę i wychowanie dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej, średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka w instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz ponoszenia wydatków na finansowanie pomocy na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie oraz pomocy na zagospodarowanie.

Od 2016 r. Powiat w ramach zadań zleconych przez administrację rządową wypłaca rodzinom zastępczym dodatki do świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania każdego dziecka do 18 roku życia, w formie dodatku wychowawczego 500+.

Od 2019 r. Powiat w ramach zadań zleconych przez administrację rządową na wniosek dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej wypłaca dodatek w wysokości świadczenia wychowawczego określonego w przepisach o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, w wieku do ukończenia 18. roku życia.

Od 2018 r. Powiat realizuje rządowy program „Dobry start”, wypłacając świadczenia wychowankom rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Na podstawie art. 18 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1398 ze zm.) Powiat ponosi opłaty związane z pobytem dziecka pozbawionego opieki i wychowania rodziców umieszczonego przez Sąd w zakładzie opiekuńczo-leczniczym, zakładzie pielęgnacyjno-opiekuńczym lub zakładzie rehabilitacji leczniczej.

Tabela nr 1: Środki finansowe ponoszone przez Powiat Wyszowski na realizację zadań w zakresie funkcjonowania pieczy zastępczej w latach 2018-2020, udzielania pomocy finansowej osobom usamodzielnianym z pieczy zastępczej i pokrywanie kosztów pobytu małoletnich umieszczonych w zakładach opiekuńczo-leczniczych.

Rok	Zakres realizowanego zadania, z uwzględnieniem źródeł finansowania	Kwota	Ogółem
2018	Placówki opiekuńczo-wychowawcze (środki własne powiatu)	1 377 317,61	4 020 934,28
	Rodziny zastępcze (środki własne powiatu)	2 112 203,61	
	Dodatek wychowawczy 500+ (dotacja celowa)	479 817,06	
	Świadczenie „Dobry start” (dotacja celowa)	27 000,00	
	Zakłady opiekuńczo - lecznicze (środki własne powiatu)	24 596,00	
2019	Placówki opiekuńczo-wychowawcze (środki własne powiatu)	1 512 228,08	4 191 905,05
	Rodziny zastępcze (środki własne powiatu)	2 109 044,79	
	Dodatek wychowawczy 500+ (dotacja celowa)	512 798,14	
	Świadczenie „Dobry start” (dotacja celowa)	31 800,00	
	Zakłady opiekuńczo - lecznicze (środki własne powiatu)	26 034,04	
2020	Placówki opiekuńczo-wychowawcze (środki własne powiatu)	1 599 669,29	4 026 129,83
	Rodziny zastępcze (środki własne powiatu)	1 780 465,93	
	Dodatek wychowawczy 500+ (dotacja celowa)	584 894,61	
	Świadczenie „Dobry start” (dotacja celowa)	32 700,00	
	Zakłady opiekuńczo - lecznicze (środki własne powiatu)	28 400,00	

Źródło: Opracowania własne PCPR na podstawie Sprawozdania z działalności za 2018, 2019, 2020 rok Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wyszowie w zakresie pieczy zastępczej oraz zestawienie potrzeb w zakresie systemu pieczy zastępczej.

W latach 2018-2020 środki finansowe przeznaczone na realizację zadań z zakresu rodzinnej pieczy zastępczej uległy zmniejszeniu.

W latach 2018-2020 zostały zwiększone środki finansowe przeznaczone na realizację zadań z zakresu instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz pokrywania opłat za wyżywienie i zakwaterowanie dziecka do ukończenia 18 r.ż. przebywającego całodobowo w zakładzie opiekuńczo-leczniczym.

Tabela nr 2: Łączna kwota wydatków bieżących na funkcjonowanie Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych Dom dla Dzieci Nr 1 i Nr 2 w Wyszku w latach 2018-2020, w zakresie zapewnienia opieki i wychowania małoletnim pochodzącym z terenu powiatu wyszkowskiego.

Rok	Typ placówki		Ogółem
	Socjalizacyjny	Interwencyjny	
2018	608 642,00	53 111,00	661 753,00
2019	586 421,00	199 614,00	786 035,00
2020	722 363,00	299 919,00	1 022 282,00

Źródło: Opracowania własne PCPR na podstawie Sprawozdania rzeczowo-finansowego za 2018, 2019, 2020 rok.

W 2020 r. w porównaniu do 2018 r. wzrosły wydatki o kwotę 360 529,00 zł na bieżące funkcjonowanie instytucjonalnej pieczy zastępczej w zakresie zapewnienia opieki i wychowania małoletnim pochodzącym z terenu powiatu wyszkowskiego, co wynika ze zwiększonej liczby dzieci z terenu powiatu wyszkowskiego przebywających w ww. placówkach.

3.2. Struktura i charakterystyka rodzinnej pieczy zastępczej

W celu dokonania oceny potrzeb pieczy zastępczej w Powiecie przedstawiono strukturę rodzinnej pieczy zastępczej funkcjonującej na terenie powiatu wyszkowskiego, liczbę umieszczonych w niej dzieci.

W celu dokonania oceny potrzeb wykorzystane zostały wnioski, uwagi, sugestie koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, pracowników Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej, pracowników socjalnych i osób realizujących pracę z rodzinami dzieci umieszczonych w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Tabela nr 3: Rodziny zastępcze funkcjonujące na terenie powiatu wyszkowskiego w latach 2018-2020.

Rok	Rodziny spokrewnione z dzieckiem	Rodziny niezawodowe	Zawodowe rodziny zastępcze, w tym:			Ogółem
			zawodowe	specjalistyczne	pełniące funkcję pogotowia rodzinnego	
2018	45	27	3	0	1	76
2019	45	28	3	0	1	77
2020	47	27	4	0	1	79

Źródło: Opracowania własne PCPR na podstawie Sprawozdania rzeczowo-finansowego z wykonania przez powiat zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej za rok 2018,2019,2020.

W odniesieniu do roku 2018 liczba rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie powiatu wyszkowskiego w 2020 roku zwiększyła się.

Tabela nr 4: Dzieci przebywające w rodzinach zastępczych w latach 2018-2020.

Rok	Liczba dzieci w rodzinach spokrewnionych	Liczba dzieci w rodzinach niezawodowych	Liczba dzieci w zawodowych rodzinach zastępczych, w tym:			Ogółem
			zawodowych	specjalistycznych	pełniących funkcję pogotowia rodzinnego	
2018	62	34	5	0	3	104
2019	58	36	8	0	2	104
2020	58	33	10	0	4	105

Źródło: Opracowania własne PCPR na podstawie Sprawozdania rzeczowo-finansowego z wykonania przez powiat zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej za rok 2018, 2019,2020.

W latach 2018-2020 liczba dzieci w rodzinach zastępczych spokrewnionych uległa zmniejszeniu, liczba dzieci w rodzinach zastępczych niezawodowych pozostaje na podobnym poziomie, natomiast zwiększyła się liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych zawodowych.

W sytuacji gdy istnieje konieczność zapewnienia bezpieczeństwa dziecku i umieszczenia go w środowisku poza rodzinnym, a na terenie powiatu wyszkowskiego nie ma możliwości umieszczenia w rodzinie zastępczej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wyszku poszukuje dla tego dziecka rodziny zastępczej funkcjonującej na terenie innych

powiatów. W takim przypadku Powiaty podpisują porozumienia w sprawie umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej i wysokości wydatków na utrzymanie dziecka pochodzącego z terenu Powiatu przebywającego w rodzinie zastępczej na terenie innego powiatu.

Tabela nr 5: Dzieci przebywające w rodzinach zastępczych na podstawie porozumień zawartych pomiędzy powiatami (wg stanu na 31 grudnia danego roku kalendarzowego).

Rok	Liczba dzieci pochodzących z terenu powiatu wyszkowskiego przebywających na terenie innych powiatów	Liczba dzieci pochodzących z innych powiatów przebywających w rodzinach zastępczych na terenie powiatu wyszkowskiego
2018	12	17
2019	14	19
2020	11	18

Źródło: Opracowania własne PCPR na podstawie Sprawozdania rzeczowo-finansowego z wykonania przez powiat zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej za rok 2018, 2019, 2020.

W 2020 r. zmniejszyła się liczba dzieci pochodzących z terenu powiatu wyszkowskiego umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów.

Tabela nr 6: Rodziny zastępcze nowo utworzone w powiecie wyszkowskim w latach 2018-2020.

Rok	Liczba rodzin spokrewnionych	Liczba rodzin niezawodowych	Liczba zawodowych rodzin zastępczych, w tym:			Ogółem
			zawodowych	specjalistycznych	pełniących funkcję pogotowia rodzinnego	
2018	6	2	1	0	0	9
2019	3	5	1	0	0	9
2020	4	7	1	0	0	12

Źródło: Opracowania własne PCPR na podstawie Sprawozdania rzeczowo-finansowego z wykonania przez powiat zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej za rok 2018, 2019, 2020.

W 2020 r. wzrosła liczba nowo tworzonych rodzin zastępczych.

Tabela nr 7: Dzieci umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2018-2020, z uwzględnieniem dzieci pochodzących z terenu powiatu wyszkowskiego i innych powiatów (wg stanu na 31 grudnia danego roku kalendarzowego).

Rok	Liczba dzieci pochodzących z terenu powiatu wyszkowskiego umieszczonych w rodzinach zastępczych funkcjonujących na terenie powiatu wyszkowskiego	Liczba dzieci z terenu powiatu wyszkowskiego umieszczonych na terenie innych powiatów	Liczba dzieci pochodzących z innych powiatów umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie powiatu wyszkowskiego	Ogółem
2018	11	-	5	16
2019	4	4	10	18
2020	12	5	6	23

Źródło: Opracowanie własne PCPR na podstawie Sprawozdania z działalności za rok 2018, 2019, 2020 Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wyszkowie w zakresie pieczy zastępczej oraz zestawienie potrzeb w zakresie systemu pieczy zastępczej.

W 2020 r. zwiększyła się liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych. W ostatnich dwóch latach umieszczono dzieci z powiatu wyszkowskiego na terenie innego powiatu.

Tabela nr 8: Losy dzieci do 18 roku życia po pobycie w rodzinnej pieczy zastępczej.

Rok	Powrót do rodziny biologicznej	Dalszy pobyt w rodzinie zastępczej			Adopcja	Umieszczenie w placówce opiekuńczo-wychowawczej
		spokrewnionej	niezawodowej	zawodowej		
2018	6	0	1	3	3	1
2019	0	0	1	0	5	2
2020	1	3	1	3	2	1

Źródło: Opracowania własne PCPR na podstawie Sprawozdania rzeczowo-finansowego z wykonania przez powiat zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej za rok 2018, 2019, 2020.

Od 2012 r. funkcjonuje podział kompetencji w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej. Zgodnie z powołaną ustawą gmina zobowiązana jest do działań z zakresu pracy z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, natomiast powiat odpowiada za organizację pieczy zastępczej. W gminie zadania realizowane są poprzez instytucje świadczące usługi na rzecz dziecka i rodziny, między innymi zatrudnienie asystentów rodziny.

Tabela nr 9: Zatrudnienie asystentów rodziny w gminach powiatu wyszkowskiego w 2020 r.

Lp.	Gmina	Liczba zatrudnionych asystentów rodziny
1.	Brańszczyk	1
2.	Długosiodło	1
3.	Rząśnik	1
4.	Somianka	1
5.	Wyszków	3
6.	Zabrodzie	1
Ogółem zatrudnienie asystentów rodziny:		8

Źródło: Opracowania własne PCPR na podstawie informacji pozyskanych z Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu powiatu wyszkowskiego.

W 2020 r. na terenie powiatu wyszkowskiego asystenci rodziny pracowali z 8 rodzinami biologicznymi dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej.

W sytuacji, gdy minął powód umieszczenia dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej możliwy jest powrót dziecka pod opiekę i na wychowanie rodziców.

W latach 2018-2020 w wyniku realizacji planu pracy z rodziną i planu pomocy dziecku możliwe były powroty dzieci pod opiekę rodziców. Skala tego zjawiska nie jest duża.

Na podstawie Ustawy gminy właściwe ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponoszą odpowiednio wydatki na utrzymanie dzieci zarówno w rodzinnej jak i instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Starosta właściwy ze względu na miejsce zamieszkania rodziny zastępczej udziela świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej. Wysokość pomocy pieniężnej dla rodziny zastępczej uzależniona jest od typu rodziny, co przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 10: Środki finansowe przyznane rodzinom zastępczym w latach 2018-2020 na utrzymanie dzieci pochodzących z terenu powiatu wyszkowskiego.

Wyszczególnienie	Liczba rodzin			Liczba dzieci			Kwota świadczeń		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020	2018	2019	2020
	Rodziny zastępcze – ogółem	76	77	79	104	104	105	1 122 318,98	1 092 392,78
Pomoc pieniężna dla dziecka w rodzinie zastępczej spokrewnionej – ogółem, w tym:	45	45	47	62	58	58	519 718,90	531 921,09	549 396,00
świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej	45	45	47	62	58	58	510 118,90	526 921,09	546 396,00
świadczenie jednorazowe na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego do rodziny dziecka	5	3	2	8	3	2	9 600,00	5 000,00	3 000,00
dofinansowanie do wycozynku poza miejscem zamieszkania dziecka	0	0	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00
Pomoc pieniężna dla dziecka w rodzinie zastępczej niezawodowej – ogółem, w tym:	27	28	27	34	36	33	452 429,88	452 973,28	316 548,00
świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej	27	28	27	34	36	33	450 929,88	447 063,28	314 548
świadczenie jednorazowe na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego do rodziny dziecka	1	2	1	1	3	1	1 500,00	4 610,00	2 000,00
dofinansowanie do wycozynku poza miejscem zamieszkania dziecka	0	1	0	0	3	0	0	1 300,00	0,00

Pomoc pieniężna dla dziecka w rodzinie zastępczej zawodowej – ogółem, w tym:	4	4	5	8	10	14	150 170,20	107 498,41	110 674,00
świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej	4	4	5	8	10	14	133 685,39	86 538,81	92 046,00
świadczenie jednorazowe na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego do rodziny dziecka	1	2	1	1	4	3	1 000,00	5 700,00	3 300,00
dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka	0	1	1	0	1	1	0	500,00	500,00
zatrudnienie osoby do pomocy przy sprawowaniu opieki na dziećmi i przy pracach gospodarskich	0	0	1	0	0	4	0	0	4 160,00
środki finansowe na utrzymanie domu	2	1	2	8	4	8	15 484,81	14 759,60	10 668,00

Źródło: Opracowania własne PCPR na podstawie Sprawozdania rzeczowo-finansowego z wykonania przez powiat zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej za rok 2018, 2019, 2020.

W kwocie świadczeń wykazano wyłącznie wydatki poniesione przez Powiat Wyszkowski na dzieci przebywające w rodzinnej pieczy zastępczej pochodzące z terenu powiatu wyszkowskiego, przebywające w rodzinach zastępczych na terenie powiatu wyszkowskiego i innych powiatów. Natomiast w liczbie rodzin i liczbie dzieci uwzględniono dzieci z terenu powiatu wyszkowskiego oraz dzieci pochodzące z terenu innych powiatów. W tabeli nie uwzględniono dzieci pochodzących z terenu powiatu wyszkowskiego umieszczonych w rodzinach zastępczych funkcjonujących na terenie innych powiatów.

Liczbę dzieci pochodzących z terenu powiatu wyszkowskiego, przebywających na terenie innych powiatów przedstawia Tabela Nr 5.

W okresie 2018-2020 zmniejszyły się wydatki zaangażowane ze środków własnych Powiatu na realizację świadczeń przysługujących rodzinom zastępczym na opiekę i wychowanie dzieci w rodzinach zastępczych, funkcjonujących na terenie powiatu wyszkowskiego o kwotę 145 700,98 zł.

3.3. Struktura i charakterystyka instytucjonalnej pieczy zastępczej

Na terenie Powiatu od 01.09.2016 r. działają dwie placówki opiekuńczo-wychowawcze: Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Dom dla Dzieci Nr 1 w Wyszkanie oraz Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Dom dla Dzieci Nr 2 w Wyszkanie, każda dla 14 wychowanków. W tej liczbie uwzględnione są 3 miejsca dla małoletnich umieszczonych w trybie interwencyjnym.

Tabela nr 11: Dzieci przebywające w instytucjonalnej pieczy zastępczej w latach 2018-2020.

Rok	Forma instytucjonalnej pieczy zastępczej		
	Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza		Interwencyjny Ośrodek Preadopcyjny w Otwocku
	Dom dla Dzieci Nr 1 w Wyszkanie	Dom dla Dzieci Nr 2 w Wyszkanie	
2018	15	22	-
2019	21	17	-
2020	16	18	1

Źródło: Opracowania własne PCPR na podstawie informacji z Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej Dom dla Dzieci Nr 1 i Nr 2 w Wyszkanie za rok 2018, 2019, 2020.

W Domu dla Dzieci Nr 1 i Nr 2 w Wyszkanie są umieszczane dzieci pochodzące zarówno z terenu powiatu wyszkowskiego, jak i z terenu innych powiatów. W latach 2018-2019 nie było konieczności poszukiwania miejsc dla dzieci pochodzących z terenu powiatu wyszkowskiego w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie innych powiatów.

W 2020 r. wystąpiła konieczność umieszczenia małoletniego w wieku niemowlęcym w interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym, do którego są przyjmowane dzieci w wieku poniżej pierwszego roku życia.

Tabela nr 12: Liczba dzieci umieszczonych w Placówkach Opiekuńczo-Wychowawczych Dom dla Dzieci Nr 1 i 2 w Wyszkanie, w latach 2018-2020.

Nazwa Placówki	2018		2019		2020	
	Łącznie:	w tym dzieci z terenu innych powiatów	Łącznie:	w tym dzieci z terenu innych powiatów	Łącznie:	w tym dzieci z terenu innych powiatów
Dom dla Dzieci Nr 1	1	1	8	3	1	0
Dom dla Dzieci Nr 2	9	3	5	1	4	0
Ogółem	10	4	13	4	5	0

Źródło: Opracowania własne na podstawie informacji z Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej Dom dla Dzieci Nr 1 i Nr 2 w Wyszkanie w latach 2018-2020.

W 2020 r. zmniejszyła się liczba małoletnich umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. W placówkach opiekuńczo-wychowawczych w roku 2020 nie umieszczono dzieci pochodzących z innych powiatów.

Tabela nr 13: Wychowankowie przebywający w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie powiatu wyszkowskiego w latach 2018-2020.

Lp.	Nazwa powiatu właściwego ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem w Placówkach	2018		2019		2020	
		Dom dla Dzieci Nr 1	Dom dla Dzieci Nr 2	Dom dla Dzieci Nr 1	Dom dla Dzieci Nr 2	Dom dla Dzieci Nr 1	Dom dla Dzieci Nr 2
1.	Wyszaków	7	13	10	13	8	16
2.	Kozienice	1	-	1	-	1	-
3.	Legionowo	3	1	3	-	2	-
4.	Maków Mazowiecki	-	1	-	-	-	-
5.	Nowy Dwór Mazowiecki	2	4	3	2	2	1
6.	Ostrów Mazowiecka	-	1	-	-	-	-
7.	Piaseczno	-	1	-	1	-	-
8.	Przysucha	-	1	-	1	-	1
9.	m.st. Warszawa	-	-	2	-	2	-
10.	Żyrardów	2	-	2	-	1	-
	Ogółem	37		38		34	

Źródło: Opracowania własne na podstawie informacji z Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej Dom dla Dzieci Nr 1 i Nr 2 w Wyszkanie w latach 2018-2020.

Dwa Domy dla Dzieci w Wyszkanie w pełni zaspokajają potrzeby Powiatu w zakresie zapewnienia opieki i wychowania dzieciom w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Tabela nr 14: Wychowankowie, którzy opuścili Placówki Opiekuńczo-Wychowawcze na terenie Powiatu Wyszowskiego w latach 2018-2020.

Rok	Powody opuszczenia placówki:				Ogółem
	Powrót do rodziny biologicznej przed ukończeniem 18 r.ż.	Umieszczenie w rodzinie zastępczej	Usamodzielnienie	Umieszczenie w innej placówce/zamkniętym oddziale szpitalnym*	
2018	4	3	4	1*	12
2019	1	1	6	1	9
2020	3	-	5	-	8

Źródło: Opracowania własne na podstawie informacji z Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej Dom dla Dzieci Nr 1 i Nr 2 w Wyszowie w latach 2018-2019.

W 2020 r. zmniejszyła się liczba wychowanków, którzy opuścili instytucjonalną pieczę zastępczą. Z uwagi na określone standardy dotyczące umieszczania dzieci w placówce opiekuńczo-wychowawczej, tj. wiek (powyżej 10 roku życia) żaden z wychowanków nie został przysposobiony w latach 2018-2020.

Na podobnym poziomie utrzymuje się liczba usamodzielnianych wychowanków opuszczających placówki opiekuńczo-wychowawcze, którzy decydują się na samodzielne życie, kontynuowanie nauki lub poszukiwanie pracy na wolnym rynku.

W 2020 r. asystenci rodziny pracowali z 2 rodzicami biologicznymi dzieci umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Poważnym zagrożeniem i dużym wyzwaniem dla pieczy zastępczej jest kumulacja problemów rodzinnych i zdrowotnych dzieci powierzonych opiece i wychowaniu. W placówkach są umieszczane dzieci z coraz bardziej skomplikowanymi i złożonymi problemami, z koniecznością sporządzenia rozszerzonej diagnozy i objęcia pomocą specjalistyczną oraz młodzież w wieku dorastania sprawiająca problemy wychowawcze.

3.4. Usamodzielniani wychowankowie opuszczający rodzinną i instytucjonalną pieczę zastępczą

Osoba opuszczająca, po osiągnięciu pełnoletności, rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo-wychowawczo-terapeutyczną, zwana jest osobą usamodzielnianą. Osobie usamodzielnianej, w przypadku, gdy umieszczenie w pieczy zastępczej nastąpiło na podstawie orzeczenia Sądu:

1) przyznaje się pomoc na:

a) kontynuowanie nauki,

- b) usamodzielnienie,
 - c) zagospodarowanie;
- 2) udziela się pomocy w uzyskaniu:
- a) odpowiednich warunków mieszkaniowych,
 - b) zatrudnienia;
- 3) zapewnia się pomoc prawną i psychologiczną.

Usamodzielnienie rozumiane jest jako proces wspierania naturalnych zasobów osobowych wychowanka, jego umiejętności, systemu wartości i postaw.

Podstawą organizacji procesu usamodzielnienia jest indywidualny program usamodzielnienia (**IPU**), który w zakresie formalnym obejmuje: dokładne informacje o wychowanku, jego rodzinie, historii pobytu w pieczy zastępczej, osobach które udzielają wsparcia w procesie usamodzielnienia. Program ten zawiera informacje na temat aktualnego i planowanego wykształcenia, kwalifikacji zawodowych, miejsca zamieszkania, a także zakres możliwych świadczeń. Najważniejszym elementem programu są zobowiązania wychowanka do wykonywania konkretnych zadań, ważnych dla przebiegu usamodzielnienia.

Głównymi celami programu są: podtrzymanie i rozwijanie kontaktu z rodziną, uzyskanie odpowiedniego wykształcenia i kwalifikacji zawodowych, pomoc w uzyskaniu ubezpieczenia zdrowotnego, znalezienie i wyposażenie nowego miejsca zamieszkania, podjęcie zatrudnienia.

Zgodnie z art. 53 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876) osobie pełnoletniej opuszczającej pieczę zastępczą może być przyznane wsparcie w mieszkaniu chronionym. Mieszkanie chronione jest formą pomocy społecznej przygotowującą, pod opieką specjalistów osoby tam przebywające, do prowadzenia samodzielnego życia lub wspomagającą te osoby w codziennym funkcjonowaniu.

Na terenie powiatu wyszkowskiego dotychczas nie utworzono mieszkań chronionych dla usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej.

Na podstawie obowiązujących przepisów, zgodnie z indywidualnymi programami usamodzielnienia wychowankowie rodzinnej pieczy zastępczej pochodzący z terenu powiatu wyszkowskiego korzystają z przysługującej pomocy.

Tabela nr 15: Pomoc finansowa przyznana pełnoletnim wychowankom rodzin zastępczych w latach 2018-2020 r.

Lp.	Rodzaj pomocy	Liczba osób			Kwota udzielonej pomocy w zł		
		2018	2019	2020	2018	2019	2020
1.	Pomoc na kontynuowanie nauki	20	19	19	108 960,15	120 764,50	115 619,89
2.	Pomoc na usamodzielnienie	4	8	9	15 529,00	34 698,00	55 513
3.	Pomoc na zagospodarowanie	2	5	3	3 077,00	9 462,00	4 731
Ogółem:					127 566,15	164 924,50	175 863,89

Źródło: Opracowania własne PCPR na podstawie Sprawozdania rzeczowo-finansowego z wykonania przez powiat zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej za rok 2018,2019,2020

W roku 2020 kwota udzielonej pomocy pieniężnej dla osób usamodzielnianych z rodzinnej pieczy zastępczej była wyższa w porównaniu do 2018 r. o ponad 48 000,00 zł, co wynikało ze zgłoszonych przez wychowanków potrzeb.

Tabela nr 16: Pomoc finansowa przyznana pełnoletnim wychowankom placówek opiekuńczo-wychowawczych w latach 2018-2020 r.

Lp.	Rodzaj pomocy	Liczba osób			Kwota udzielonej pomocy		
		2018	2019	2020	2018	2019	2020
1.	Pomoc na kontynuowanie nauki	7	9	11	39 170,00	46 331,83	60 490,00
2.	Pomoc na usamodzielnienie	2	4	3	13 878,00	20 930,00	20 817,00
3.	Pomoc na zagospodarowanie	0	6	1	0	9 462,00	1577,00
Ogółem:					63 300,00	76 723,83	82 884,00

Źródło: Opracowania własne PCPR na podstawie Sprawozdania rzeczowo-finansowego z wykonania przez powiat zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej za rok 2018, 2019,2020.

W 2020 r. kwota udzielonej pomocy pieniężnej dla osób usamodzielnianych opuszczających instytucjonalną pieczę zastępczą zwiększyła się o ponad 19 000,00 zł w porównaniu do 2018 r. Było to spowodowane większą liczbą wychowanków uczestniczących w procesie usamodzielnienia.

Na podstawie przeprowadzonej przez PCPR diagnozy zostały określone główne problemy usamodzielnianych wychowanków, opuszczających rodziny zastępcze i placówki opiekuńczo-wychowawcze, wśród których należy wymienić:

- trudności adaptacyjne w środowisku;

- trudności z uzyskaniem samodzielnego mieszkania, w tym mieszkania chronionego;
- trudności z opanowaniem materiału szkolnego;
- niewystarczające umiejętności, brak dokumentów o ukończeniu szkoleń, kursów;
- trudności w uzyskaniu zatrudnienia;
- brak rzeczywistego wsparcia ze strony rodziny, motywowania do osiągnięć.

Usamodzielniani wychowankowie opuszczający spokrewnione rodziny zastępcze są w korzystniejszej sytuacji ponieważ: mają wsparcie w członkach rodziny, pozostają najczęściej w miejscu zamieszkania rodziny zastępczej. Natomiast wychowankowie rodzin zastępczych niezawodowych, zawodowych i placówek opiekuńczo-wychowawczych mają gorszą perspektywę na uzyskanie takiego wsparcia.

Na podstawie raportów z badań dotyczących losów wychowanków instytucjonalnej pieczy zastępczej, obserwacji, kontaktów z osobami, które przebywały w placówkach opiekuńczo-wychowawczych stwierdza się, że tylko niewielki procent pełnoletnich wychowanków instytucjonalnej pieczy zastępczej osiąga samodzielność w zakresie: wykształcenia, znalezienia stałej pracy, legalnego zatrudnienia i zamieszkania. W wielu przypadkach wychowankowie mają problemy emocjonalne: kompleksy, brak wytrwałości, brak umiejętności tolerowania napięcia, wygórowane i nieadekwatne do możliwości oczekiwania.

Dla poprawy sytuacji dzieci i młodzieży przebywających w placówce opiekuńczo-wychowawczej zasadnym wydaje się wczesna integracja społeczna wychowanków stanowiąca warunek dobrego funkcjonowania w rolach osobistych, szkolnych i zawodowych. Podmiotowość wychowanków jest bezdyskusyjnym warunkiem kształtowania ich niezależności w myśleniu i działaniu, zdolności do samo odpowiedzialności, poczucia sprawstwa.

Sytuację wychowanków pieczy zastępczej przebywających na terenie powiatu wyszkowskiego komplikuje utrudniony dostęp do mieszkań socjalnych, komunalnych oraz brak mieszkań chronionych.

3.5. Poradnictwo specjalistyczne

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wyszkowie w ramach poradnictwa specjalistycznego świadczy pomoc prawną i psychologiczną rodzinom zastępczym i mieszkańcom powiatu wyszkowskiego.

Tabela nr 17: Liczba osób korzystających z poradnictwa specjalistycznego w latach 2018-2020.

Rok	Liczba osób korzystających z porad:		Liczba porad
	prawnych	psychologicznych	
2018	48	128	346
2019	34	135	298
2020	36	121	305

Źródło: Opracowania własne PCPR na podstawie sprawozdania MRPiPS 03 za rok 2018, 2019, 2020.

Pomoc specjalistyczna świadczona przez PCPR dla rodzin zastępczych i usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej jest niewystarczająca. W strukturach PCPR zasadne jest zatrudnienie specjalistów, tj. pedagoga i terapeuty, którzy umożliwiliby realizację zadań nałożonych Ustawą, w tym m.in. przeprowadzanie badań pedagogicznych, prowadzenie działalności diagnostyczno-konsultacyjnej, której celem jest pozyskanie, szkolenie i kwalifikowanie osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, a także szkolenie i wspieranie psychologiczno-pedagogiczne osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz rodziców dzieci objętych tą pieczę, prowadzenie terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.

Z diagnozy potrzeb wynika, że istnieje zasadność prowadzenia terapii dla rodzin zastępczych, dzieci własnych i dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej. W dużej grupie klientów psycholog nie może podjąć się dodatkowego zajęcia w formie prowadzenia terapii. W związku z tym dotychczas działanie to nie było realizowane.

3.6. Współpraca na rzecz rozwoju pieczy zastępczej

Na podstawie art. 3 Ustawy, PCPR współpracuje z różnymi instytucjami i osobami tj. środowiskiem lokalnym, instytucjami oświatowymi (szkołami, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, przedszkolami), Sądem, Policją, Prokuraturą, Urzędami Gmin, Urzędem Miejskim w Wyszkanie, Gminnymi Ośrodkami Pomocy Społecznej, Ośrodkami Adopcyjnymi zwłaszcza z Wojewódzkim Ośrodkiem Adopcyjnym w Warszawie Oddział Zamiejscowy w Ostrołęce, Kościołem Katolickim, Związkami wyznaniowymi (Społeczność Chrześcijańska w Wyszkanie) i organizacjami pozarządowymi (Stowarzyszeniem MONAR Ośrodkiem Leczenia, Terapii i Rehabilitacji w Wyszkanie, Stowarzyszeniem Pomocy

Kobietom i Matkom „EURYDYKA”, Stowarzyszeniem Integracji i Rozwoju Rybna, Zgromadzeniem Sióstr Rodziny Maryi w Brańszczyku, Stowarzyszeniem Tradycyjnie Nowoczesnych dla Wsi w Plewkach, Wydziałem Edukacji Starostwa Powiatowego, Powiatowym Urzędem Pracy w Wyszku, PCK, KRUS, MCPS, ZHP, Gminnymi Komisjami ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, PCPR-ami, Placówkami Ochrony Zdrowia, Sanepidem).

Współpraca ta odbywa się w różnych obszarach i stanowi podstawę do zwiększenia efektywności i jakości realizowanych usług w zakresie pieczy zastępczej. Przyczyniła się do zwiększenia wsparcia dla rodzin zastępczych, pełniejszej diagnozy wychowanków pieczy zastępczej, dostosowania metod pracy do możliwości uczniów (wychowanków), zapewnienia pieczy zastępczej małoletnim, poprawy warunków mieszkaniowych, zapewnienia pracy usamodzielnianym wychowankom, promocji rodzicielstwa zastępczego, zorganizowania wypoczynku letniego oraz wsparcia materialnego, psychologicznego i prawnego rodzin zastępczych i rodziców biologicznych.

Na bieżąco prowadzona jest współpraca z ośrodkami pomocy społecznej w zakresie tworzenia planów pracy z dzieckiem i rodziną, oceny opiekuńczo-wychowawczej oraz oceny rodzin zastępczych. Ośrodki pomocy społecznej biorą udział w spotkaniach organizowanych przez PCPR, wymieniane są doświadczenia i informacje w zakresie pieczy zastępczej. Współpraca z ośrodkami pomocy społecznej ma olbrzymie znaczenie dla osiągnięcia głównego celu jakim jest powrót dziecka do rodzica biologicznego.

3.7 Realizacja projektów rządowych

Od 2018 r. Powiat realizuje rządowy program „Dobry start”, wypłacając świadczenia wychowankom rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz osobom usamodzielnianym. Celem głównym programu „Dobry start” jest wyrównywanie szans wśród uczniów, poprzez udzielenie wsparcia w zakresie ponoszenia wydatków związanych z rozpoczęciem roku szkolnego, za pomocą jednorazowego świadczenia pieniężnego.

Tabela nr 18: Świadczenia wypłacone dla dzieci w pieczy zastępczej i usamodzielnianych wychowanków w ramach programu „Dobry start” w latach 2018-2020.

Lp.	Forma pieczy zastępczej	Liczba wypłaconych świadczeń			Kwota wypłaconych świadczeń		
		2018	2019	2020	2018	2019	2020
1.	Rodzina zastępcza spokrewniona	40	48	49	12 000,00	14 400,00	14 700,00
2.	Rodzina zastępcza niezawodowa	28	29	21	8 400,00	8 700,00	6 300,00
3.	Rodzina zastępcza zawodowa	4	2	8	1 200,00	600,00	2 400,00
4.	Osoby usamodzielniane	1	3	7	300,00	900,00	2 100,00
5.	Placówki opiekuńczo - wychowawcze	17	24	24	5 100,00	7 200,00	7 200,00
Ogółem		90	106	109	27 000,00	31 800,00	32 700,00

Źródło: Opracowania własne PCPR na podstawie Sprawozdania z działalności za rok 2018,2019, 2020 Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wyszkanie w zakresie pieczy zastępczej oraz zestawienie potrzeb w zakresie systemu pieczy zastępczej.

W latach 2018-2020 wzrosła liczba osób uprawnionych do wypłaty świadczenia „Dobry start”.

W latach 2018-2019 PCPR realizowało resortowy program wspierania rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej ogłaszany co roku przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Oferta konkursowa dotyczyła realizacji działania pn. „Asystent i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej”. W ramach projektu konkursowego zrefinansowano częściowo wynagrodzenia dla 5 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej zatrudnionych w PCPR. Realizacja ww. programu pozwoliła na zrealizowanie celu poprzednich trzyletnich programów rozwoju systemu pieczy zastępczej.

W 2018 r. osiągnięty został standard zatrudnienia w Zespole ds. rodzinnej pieczy zastępczej. Zatrudniony został koordynator rodzinnej pieczy zastępczej i w ten sposób osiągnięto odpowiednią liczbę koordynatorów wspierających rodziny zastępcze.

W związku z wystąpieniem na terenie kraju epidemii COVID-19 oraz potrzebą pomocy w organizacji wsparcia, Powiat Wyszkiwski przystąpił do realizacji projektu pn. „Wsparcie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w okresie epidemii COVID-19” w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014-2020 - Działanie 2.8 Rozwój usług społecznych świadczonych w środowisku lokalnym, PI 9iv:

Ułatwianie dostępu do przystępnych cenowo, trwałych oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym, współfinansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego.

Celem głównym Projektu jest zapobieganie i ograniczenie negatywnych skutków wystąpienia epidemii COVID-19 w obszarze pieczy zastępczej, ułatwianie dostępu do przystępnych cenowo, trwałych oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym.

Celem szczegółowym Projektu jest wsparcie dzieci, rodzin zastępczych oraz placówek opiekuńczo-wychowawczych w sytuacji zagrożenia epidemią COVID-19.

Realizacja celu nastąpi poprzez wzmocnienie rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka, placówek opiekuńczo-wychowawczych w zakresie bezpiecznej realizacji zadań tych podmiotów w okresie epidemii COVID-19.

Środki przeznaczone na realizację projektu dla Powiatu Wyszowskiego wyniosły: **249 775,00 zł**, w tym: 210 510,37 zł to środki z Europejskiego Funduszu Społecznego, kwota 39 264,63 zł pochodziła ze środków krajowych.

Wsparciem objęte zostały: 74 rodziny zastępcze, Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Dom dla Dzieci Nr 1 w Wyszowie i Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Dom dla Dzieci Nr 2 w Wyszowie.

Łącznie objętych wsparciem zostało 263 osoby.

Powiat Wyszowski w ramach Projektu dokonał wyposażenia:

- 1) na cele realizowania zadań w trybie zdalnego nauczania w formie zakupu:
 - 53 sztuki laptopów wraz z oprogramowaniem,
 - 39 sztuk sprzętu multimedialnego (drukarki),
 - 7 sztuk oprogramowania komputerowego dla dzieci z niepełnosprawnością,
- 2) w środki ochrony indywidualnej do bezpośredniej walki z epidemią w formie zakupu:
 - 2 590 sztuk maseczek,
 - 12 950 par rękawiczek jednorazowych nitrylowych,
 - 470 litrów płynu do dezynfekcji;
- 3) do organizacji 16 miejsc kwarantanny/izolacji dla dzieci z pieczy zastępczej w formie zakupu:
 - 8 łóżek piętrowych z materacami,
 - 14 komód,

- 15 biurek,
- 14 szaf,
- 1 szafki,
- 3 foteli,
- oświetlenia oraz artykułów dekoracyjnych.

Wyposażenie w sprzęt do zdalnego nauczania i wyposażenie miejsc kwarantanny/izolacji dla dzieci zostały udostępnione rodzinom zastępczym, placówkom opiekuńczo-wychowawczym do bezpłatnego korzystania oraz wychowankom przebywającym w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej, w tym osobom uczącym się, które pozostały w pieczy zastępczej do 25 roku życia na podstawie art. 37 ust. 2 Ustawy.

IV. Limit rodzin zastępczych

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wskazuje określenie w trzyletnim powiatowym programie rozwoju pieczy zastępczej limitu rodzin zastępczych zawodowych na dany rok kalendarzowy.

Limit rodzin zastępczych na lata 2021-2023 został oszacowany w oparciu o rozeznane potrzeby i dotychczasowe doświadczenia dotyczące liczby dzieci umieszczanych w rodzinnej pieczy zastępczej, dostosowując go do potrzeb zapewnienia profesjonalnej opieki i wychowania oraz możliwości finansowych Powiatu.

Tabela nr 19: Limity dotyczące pieczy zastępczej w Powiecie Wyszowskim na lata 2021-2023.

Lp.	Kierunek działań	Lata			
		2020	2021	2022	2023
1.	limit rodzin zastępczych zawodowych, w tym:	5	5	5	5
	- pełniących funkcję pogotowia rodzinnego	1	1	1	1
2.	rodzinny dom dziecka	0	1	1	1

Źródło: Opracowania własne PCPR

W 2021 r. rodzina zastępcza zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego przekształciła się w rodzinę zastępczą zawodową. W związku z tym na terenie powiatu wyszkowskiego istnieje konieczność utworzenia rodziny zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego.

V. Cele Programu

Celem głównym „Trzyletniego Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Wyszowskim na lata 2021- 2023” jest **rozwój i wspieranie systemu pieczy zastępczej**.

Cel główny wyznaczony został na podstawie diagnozy procesów wsparcia rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz analizy obowiązującego stanu prawnego i istniejących rozwiązań organizacyjnych, a także analizy statystycznej stanu i tendencji dotyczących istotnych dla dziecka i rodziny form pomocy i wsparcia.

Cele szczegółowe:

1. Wspieranie działań na rzecz powstania profesjonalnych form rodzinnej pieczy zastępczej, w tym rodzin zastępczych zawodowych i pogotowia rodzinnego oraz rodzinnego domu dziecka.
2. Zwiększenie świadomości społeczności lokalnej dotyczącej wartości i znaczenia rodzicielstwa zastępczego.
3. Budowanie zintegrowanego systemu pomocy na rzecz dziecka pozbawionego właściwej opieki i wsparcia z uwzględnieniem rozwoju pieczy zastępczej.
4. Rozwój specjalistycznego wsparcia dla osób sprawujących pieczę zastępczą oraz dla dzieci w niej umieszczonych.
5. Inicjowanie działań zmierzających do zminimalizowania okresu pobytu dziecka w pieczy zastępczej.
6. Rozwój skutecznego systemu pomocy dla osób usamodzielnianych.
7. Zapewnienie miejsc dla dzieci pozbawionych częściowo lub całkowicie opieki rodziców, które z różnych powodów nie mogą być umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej.

Cel szczegółowy 1: Wspieranie działań na rzecz powstania profesjonalnych form rodzinnej pieczy zastępczej, w tym rodzin zastępczych zawodowych, w tym pogotowia rodzinnego oraz rodzinnego domu dziecka

Działania:

1. Szkolenie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej, zawodowej, spokrewnionej i rodzinnego domu dziecka.

2. Organizowanie cyklicznych szkoleń podnoszących kwalifikacje rodzin zastępczych wszystkich typów.

Cel szczegółowy 2: Zwiększenie świadomości społeczności lokalnej dotyczącej wartości i znaczenia rodzicielstwa zastępczego

Działania:

1. Organizowanie przedsięwzięć o charakterze promocyjnym i integracyjnym, w tym Dnia Rodzicielstwa Zastępczego.
2. Upowszechnianie informacji dotyczących pieczy zastępczej oraz realizacji zadań organizatora pieczy.

Cel szczegółowy 3: Budowanie zintegrowanego systemu pomocy na rzecz dziecka pozbawionego właściwej opieki i wsparcia z uwzględnieniem rozwoju pieczy zastępczej

Działania:

1. Tworzenie zawodowych rodzin zastępczych i rodzinnego domu dziecka.
2. Organizowanie posiedzeń w sprawie oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej.
3. Osiągnięcie standardów zatrudnienia w Zespole ds. rodzinnej pieczy zastępczej, poprzez utrzymanie odpowiedniej liczby koordynatorów oraz zatrudnienie pedagoga, zgodnie z ustawą.
4. Realizacja projektów rządowych.

Cel szczegółowy 4: Rozwój specjalistycznego wsparcia dla osób sprawujących pieczę zastępczą oraz dla dzieci w niej umieszczonych

Działania:

1. Ustawiczne podnoszenie kwalifikacji zawodowych przez kadrę realizującą zadania z zakresu pieczy zastępczej.
2. Organizowanie szkoleń zapobiegających wypaleniu zawodowemu dla rodzin zastępczych/koordynatorów/wychowawców.
3. Rozszerzenie usług poradnictwa specjalistycznego o zatrudnienie terapeuty i pedagoga.
4. Prowadzenie pomocy prawnej i psychologicznej.

Cel szczegółowy 5: Inicjowanie działań zmierzających do zminimalizowania okresu pobytu dziecka w pieczy zastępczej

Działania:

1. Monitoring sytuacji rodzinnej dziecka przebywającego w rodzinnej pieczy zastępczej.
2. Współpraca z sądem, ośrodkiem adopcyjnym.
3. Współpraca koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej i wychowawców zatrudnionych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych z asystentami rodziny i pracownikami socjalnymi.

Cel szczegółowy 6: Rozwój skutecznego systemu pomocy dla osób usamodzielnianych

Działania:

1. Opracowywanie indywidualnych programów usamodzielnienia wychowanków pieczy zastępczej.
2. Pomoc w uzyskaniu zatrudnienia dla wychowanków pieczy zastępczej.
3. Pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych.
4. Utworzenie mieszkań chronionych dla usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej.

Cel szczegółowy 7: Zapewnienie miejsc dla dzieci pozbawionych częściowo lub całkowicie opieki rodziców, które z różnych powodów nie mogą być umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej

Działania:

1. Utrzymanie właściwych standardów opieki i wychowania w instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie Powiatu.

VI. Harmonogram działań

Nazwa działania	Nazwa wskaźnika	Rok bazowy 2020	Rok ewaluacji 2023	Termin	Źródła finansowania	Realizator
1. Cel szczegółowy: Wspieranie działań na rzecz powstania profesjonalnych form rodzinnej pieczy zastępczej, w tym rodzin zastępczych zawodowych i pogotowia rodzinnego oraz rodzinnego domu dziecka						
1. Szkolenie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej, zawodowej, spokrewnionej i rodzinnego domu dziecka	1) liczba przeprowadzonych szkoleń; 2) liczba osób, które ukończyły szkolenie i otrzymało zaświadczenie kwalifikacyjne.	1 11		Praca ciągła 2021-2023	Środki własne Powiatu	PCPR
2. Organizowanie cyklicznych szkoleń podnoszących kwalifikacje rodzin zastępczych wszystkich typów	1) liczba szkoleń; 2) liczba osób uczestniczących w szkoleniach.	1 35		Praca ciągła 2021-2023	Środki własne Powiatu	PCPR
2. Cel szczegółowy: Zwiększenie świadomości społeczności lokalnej dotyczącej wartości i znaczenia rodzicielstwa zastępczego						
1. Organizowanie przedsięwzięć o charakterze promocyjnym i integracyjnym, w tym Dnia Rodzicielstwa Zastępczego	Liczba zorganizowanych uroczystości; imprez/liczba uczestników.	1/35		Praca ciągła 2021-2023	Środki własne Powiatu, zaangażowanie rodzin zastępczych, stowarzyszenia	PCPR, POW

2. Upowszechnianie informacji dotyczących pieczy zastępczej oraz realizacji zadań organizatora pieczy	1) liczba wejść na stronę internetową PCPR, POW; 2) liczba rozpropagowanych informatorów, folderów, ulotek, plakatów; 3) liczba artykułów dotyczących upowszechniania rodzicielstwa zastępczego.	11 203 82 2		Praca ciągła 2023-2023	Środki własne Powiatu	PCPR, POW
3. Cel szczegółowy: Budowanie zintegrowanego systemu pomocy na rzecz dziecka pozabawionego właściwej opieki i wsparcia z uwzględnieniem rozwoju pieczy zastępczej						
1. Tworzenie zawodowych rodzin zastępczych i rodzinnego domu dziecka	Liczba rodzin zastępczych zawodowych i rodzinnych domów dziecka.	5		Praca ciągła 2021-2023	Środki własne Powiatu	PCPR
2. Organizowanie posiedzeń w sprawie oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej.	Liczba ocen sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej.	50 ¹		Praca ciągła 2021-2023	Środki własne Powiatu	PCPR, POW
3. Osiągnięcie standardów zatrudnienia w Zespole ds. rodzinnej pieczy	Liczba koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej/liczba pedagogów	5/0		Zgodnie z potrzebami	Środki własne Powiatu, środki z budżetu	PCPR

¹ W 2020 r., w związku z zagrożeniem epidemiologicznym COVID-19 realizacja niektórych zadań określonych w powołanej ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz przyjętych przez Powiat harmonogramów działań z nimi związanych, została znacząco utrudniona.

W związku z art. 15 zzzzzk ustawy z dnia 16 kwietnia 2020 r. o szczególnych instrumentach wsparcia w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa Sars-COV-2 (Dz. U. z 2020 r. poz. 374 ze zm.), Starosta Powiatu Wyszkowskiego w dniu 8 maja 2020 r. wydał Zarządzenie Nr 31/2020 w sprawie zawieszenia dokonywania ocen sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej oraz dokonywania ocen rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka w okresie stanu zagrożenia epidemiologicznego i stanu epidemii ogłoszonego w związku z COVID-19.

Oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz oceny rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka, określone w Dziale III Rozdziale 4 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2020 r. poz. 821) będą ponownie dokonywane po odwołaniu stanu zagrożenia epidemiologicznego i stanu epidemii ogłoszonego w związku z COVID-19.

zastępczej, poprzez utrzymanie odpowiedniej liczby koordynatorów oraz zatrudnienie pedagoga, zgodnie z ustawą.							Państwa w ramach programów rządowych	
4.1 Realizacja Rządowego programu „Dobry start”	Liczba osób objętych pomocą	109					Środki z budżetu Państwa w ramach programu rządowego	PCPR, POW
4.2 Realizacja projektu pn. „Wsparcie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w okresie epidemii COVID-19”.	Liczba podmiotów/liczba osób	76/263					Środki z budżetu Państwa, środki z EFS	PCPR, POW
4. Cel szczegółowy: Rozwój specjalistycznego wsparcia dla osób sprawujących pieczę zastępczą oraz dla dzieci w niej umieszczonych								
1. Ustawiczne podnoszenie kwalifikacji zawodowych przez kadre realizującą zadania z zakresu pieczy zastępczej	Liczba osób biorących udział w szkoleniach, konferencjach	8 ²					Środki własne Powiatu	PCPR, POW

² W 2020 r., w związku z zagrożeniem epidemiologicznym COVID-19 szkolenia odbywały się w formule on-line.

2. Organizowanie szkoleń zapobiegających wypaleniu zawodowemu dla rodzin zastępczych / koordynatorów/wychowawców	1) liczba przeprowadzonych szkoleń dla rodzin zastępczych, koordynatorów, wychowawców; 2) liczba osób, które ukończyły szkolenia dla rodzin zastępczych, koordynatorów, wychowawców.	0 0		Praca ciągła 2021-2023	Środki własne Powiatu	PCPR, POW
3. Rozszerzenie usług poradnictwa specjalistycznego o zatrudnienie terapeuty i pedagoga.	1) liczba zatrudnionych terapeutów/pedagoga 2) liczba udzielonych porad, terapii/liczba osób.	0 0/0		2021-2023	Środki własne Powiatu	PCPR
4. Prowadzenie pomocy prawnej i psychologicznej	1) liczba udzielonych porad; 2) liczba osób (rodzin zastępczych, usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej)	173 53		Praca ciągła 2021-2023	Środki własne Powiatu	PCPR
5. Cel szczegółowy: Inicjowanie działań zmierzających do zminimalizowania okresu pobytu dziecka w pieczy zastępczej						
1. Monitoring sytuacji rodzinnej dziecka przebywającego w rodzinnej pieczy zastępczej	Liczba złożonych do Sądu wniosków o uregulowanie sytuacji prawnej	8		Praca ciągła 2021-2023	Środki własne Powiatu	PCPR, POW
2. Współpraca z sądem, ośrodkiem adopcyjnym	Liczba dzieci zgłoszonych do adopcji	4		Praca ciągła 2021-2023	Środki własne Powiatu	PCPR, POW

3. Współpraca koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej i wychowawców zatrudnionych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych z asystentami rodziny i pracownikami socjalnymi.	Liczba opracowanych i zaktualizowanych planów pomocy dziecku w pieczy zastępczej	156		Praca ciągła 2021-2023	Środki własne Powiatu	PCPR, POW
6. Cel szczegółowy: Rozwój skutecznego systemu pomocy dla osób usamodzielnianych						
1. Opracowywanie indywidualnych programów usamodzielnienia wychowanków pieczy zastępczej (IPU)	1) liczba usamodzielnianych wychowanków; 2) liczba opracowanych IPU; 3) liczba zrealizowanych IPU.	11 11 7		Praca ciągła 2021-2023	Środki własne Powiatu	PCPR, POW
2. Pomoc w uzyskaniu zatrudnienia dla wychowanków pieczy zastępczej.	1) liczba spotkań z wychowankami z udziałem PUP i PCPR; 2) liczba usamodzielnianych wychowanków, którzy podjęli pracę po realizacji IPU.	8 ³ 17		Praca ciągła 2021-2023	Środki własne Powiatu	PCPR, POW

³ W 2020 r., po ogłoszeniu zagrożenia epidemiologicznego COVID-19 spotkania odbywały się bez udziału osób z zewnątrz.

3. Pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych.	Liczba złożonych wniosków o przyznanie mieszkań z zasobów Gminy.	4		Praca ciągła 2021-2023	Środki własne Powiatu	PCPR, POW
4. Utworzenie mieszkań chronionych dla usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej.	Liczba mieszkań chronionych dla wychowanków pieczy zastępczej.	0		Praca ciągła 2021-2023	Środki własne Samorządu Powiatowego /Samorządu Gminnego	Samorząd Powiatowy/ Samorząd Gminny
7. Cel szczegółowy: Zapewnienie miejsc dla dzieci pozbawionych częściowo lub całkowicie opieki rodziców, które z różnych powodów nie mogą być umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej						
1. Utrzymanie właściwych standardów opieki i wychowania w instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie Powiatu.	1) liczba placówek opiekuńczo-wychowawczych; 2) liczba miejsc.	2 28		Praca ciągła 2021-2023	Środki własne Powiatu	Samorząd Powiatowy

VII. Monitoring i ewaluacja

Przez monitoring rozumie się proces systematycznego zbierania i analizowania ilościowych i jakościowych informacji dotyczących wdrażanego Programu w zakresie finansowym i rzeczowym. Jego celem jest zapewnienie zgodności realizacji Programu z wcześniej przyjętymi założeniami i celami.

Ewaluacja jest systematycznym badaniem wartości albo cech konkretnego programu z punktu widzenia przyjętych kryteriów w celu jego usprawnienia, rozwoju lub lepszego zrozumienia.

„Trzyletni Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Wyszowskim na lata 2021-2023” jest programem operacyjnym, zaplanowanym jako narzędzie realizacji strategii w obszarze pomocy społecznej. Instrumentem wdrażania i modyfikacji Programu będą działania do realizacji zawartych w nim zadań, przygotowywane w ramach opracowywanego przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie projektu budżetu na następny rok kalendarzowy i przedkładane do akceptacji Zarządu Powiatu Wyszowskiego.

Monitorowanie niniejszego Programu odbywać się będzie procesem ciągłym. Do monitorowania i ewaluacji zostanie wykorzystany harmonogram działań na dany rok kalendarzowy oraz jego ocena pod względem efektów realizacji. Proces odbywać się będzie na podstawie sporządzonej sprawozdawczości z wykonywania zadań oraz analizy zbieranych informacji dotyczących realizacji kierunków działań ujętych w Programie. Informacje te przedkładane będą Staroście i Radzie Powiatu w formie corocznego sprawozdania z efektów pracy i realizacji założeń Programu.

Monitoring obejmować będzie również ocenę nowych wyzwań i zagrożeń jakie mogą zaistnieć w przyszłości oraz aktualizację Programu zgodnie z pojawiającym się zapotrzebowaniem w tym zakresie.

Program jest dokumentem otwartym, może podlegać okresowym weryfikacjom i niezbędnym modyfikacjom związanym ze zmieniającą się rzeczywistością społeczno-ekonomiczną i rozeznanymi potrzebami Powiatu.

SPIS TABEL

Tabela nr 1:	Środki finansowe ponoszone przez Powiat Wyszkowski na realizację zadań w zakresie funkcjonowania pieczy zastępczej w latach 2018-2020, udzielania pomocy finansowej osobom usamodzielnianym z pieczy zastępczej i pokrywanie kosztów pobytu małoletnich umieszczonych w zakładach opiekuńczo-leczniczych.....	13
Tabela nr 2:	Łączna kwota wydatków bieżących na funkcjonowanie Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych Dom dla Dzieci Nr 1 i Nr 2 w Wyszkanie w latach 2018-2020, w zakresie zapewnienia opieki i wychowania małoletnim pochodzącym z terenu powiatu wyszkowskiego.	14
Tabela nr 3:	Rodziny zastępcze funkcjonujące na terenie powiatu wyszkowskiego w latach 2018-2020.	15
Tabela nr 4:	Dzieci przebywające w rodzinach zastępczych w latach 2018-2020.	15
Tabela nr 5:	Dzieci przebywające w rodzinach zastępczych na podstawie porozumień zawartych pomiędzy powiatami (wg stanu na 31 grudnia danego roku kalendarzowego).....	16
Tabela nr 6:	Rodziny zastępcze nowo utworzone w powiecie wyszkowskim w latach 2018-2020.	16
Tabela nr 7:	Dzieci umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2018-2020, z uwzględnieniem dzieci pochodzących z terenu powiatu wyszkowskiego i innych powiatów (wg stanu na 31 grudnia danego roku kalendarzowego). ..	17
Tabela nr 8:	Losy dzieci do 18 roku życia po pobycie w rodzinnej pieczy zastępczej.	17
Tabela nr 9:	Zatrudnienie asystentów rodziny w gminach powiatu wyszkowskiego w 2020 r.	18
Tabela nr 10:	Środki finansowe przyznane rodzinom zastępczym w latach 2018-2020 na utrzymanie dzieci pochodzących z terenu powiatu wyszkowskiego.	19
Tabela nr 11:	Dzieci przebywające w instytucjonalnej pieczy zastępczej w latach 2018-2020.	21
Tabela nr 12:	Liczba dzieci umieszczonych w Placówkach Opiekuńczo-Wychowawczych Dom dla Dzieci Nr 1 i 2 w Wyszkanie, w latach 2018-2020.	22
Tabela nr 13:	Wychowankowie przebywający w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie powiatu wyszkowskiego w latach 2018-2020.	22
Tabela nr 14:	Wychowankowie, którzy opuścili Placówki Opiekuńczo-Wychowawcze na terenie Powiatu Wyszkowego w latach 2018-2020.	23
Tabela nr 15:	Pomoc finansowa przyznana pełnoletnim wychowankom rodzin zastępczych w latach 2018-2020 r.	25
Tabela nr 16:	Pomoc finansowa przyznana pełnoletnim wychowankom placówek opiekuńczo-wychowawczych w latach 2018-2020 r.	25
Tabela nr 17:	Liczba osób korzystających z poradnictwa specjalistycznego w latach 2018-2020.	27
Tabela nr 18:	Świadczenia wypłacone dla dzieci w pieczy zastępczej i usamodzielnianych wychowanków w ramach programu „Dobry start” w latach 2018-2020.	29
Tabela nr 19:	Limity dotyczące pieczy zastępczej w Powiecie Wyszkowym na lata 2021-2023.	32

Wiceprzewodnicząca

Rady Powiatu

Ewa Bartosiewicz

**Uzasadnienie do uchwały Rady Powiatu w Wyszkowie w sprawie uchwalenia
„Trzyletniego Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie
Wyszkowskim na lata 2021 -2023”**

Zgodnie z zapisem art.180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r., poz. 821), do zadań własnych powiatu należy opracowanie i realizacja 3-letniego powiatowego programu dotyczącego rozwoju pieczy zastępczej, zawierającego między innymi coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych.

„Trzyletni Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Wyszkowskim na lata 2021-2023” przewiduje stworzenie systemu pieczy zastępczej zapewniającego każdemu dziecku prawo do stabilnego, trwałego i rodzinnego środowiska wychowawczego, rozwój rodzinnej pieczy zastępczej, pracę z rodziną zastępczą i dzieckiem z uwzględnieniem pracy z rodziną biologiczną we współpracy z asystentem rodzinnym oraz doprowadzenie do usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków opuszczających pieczę zastępczą. Program ten służyć ma usystematyzowaniu i ukierunkowaniu działań, ustaleniu priorytetów i zakresu prowadzonej działalności na rzecz rozwoju pieczy w powiecie wyszkowskim. Harmonogram działań z zakresu rozwoju pieczy zastępczej odzwierciedla przyjęte założenia i działania na najbliższe 3 lata.

Wiceprzewodnicząca
Rady Powiatu

Ewa Bartosiewicz

Wyniki głosowania

Głosowano w sprawie: uchwalenia „Trzyletniego Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Wyszowskim na lata 2021-2023”;

ZA: 18, PRZECIW: 0, WSTRZYMUJĘ SIĘ: 0, : 0, BRAK GŁOSU: 0, NIEOBECNI: 1

Wyniki imienne:

ZA (18)

Ewa Bartosiewicz, Teresa Hanna Czajkowska, Paweł Deluga, Marzena Dyl, Bogusław Frąckiewicz, Justyna Garbarczyk, Wojciech Kozon, Tadeusz Mirosław Kuchta, Adam Mróz, Agnieszka Ołdak-Prokop, Bogdan Mirosław Pągowski, Sławomir Marek Pędzich, Renata Rębała, Adam Przemysław Turek, Piotr Wykowski, Katarzyna Teresa Wysocka, Iwona Bogusława Wyszyńska, Jerzy Żukowski

NIEOBECNI (1)

Waldemar Sobczak

Głosowanie zakończono w dniu: 24 lutego 2021, o godz. 14:37